

”Apua, lapseni on susi”

Miten therian-ilmiota kehystettiin suomalaisessa mediassa alkusyksystä 2024

Camilla Holmroos
Kandidaatin tutkielma, HuK
Mediatutkimus
Humanistinen tiedekunta
Turun yliopisto
Joulukuu 2024

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on viitattu
Turnitin OriginalityCheck –järjestelmällä

Kandidaatintutkielma

Median, musiikin ja taiteen tutkimuksen tutkinto-ohjelma, mediatutkimus

Camilla Holmroos

”Apua, lapseni on susi” - Miten therian-ilmiotä kehystettiin suomalaisessa mediassa alkusyksystä 2024

Sivumäärät: 21

Tutkielmassa tutustutaan Suomen uutismediassa alkusyksystä 2024 paljon esillä olleeseen therian-ilmioon. Therianeiksi tyypillisesti kutsutaan ihmisiä, jotka pukeutuvat esimerkiksi eläinmaskeihin ja muihin eläimiin viittaaviin asusteisiin ja/tai jotenkin tuntevat olevansa eläimiä tai jollain muulla tavalla eläimellisiä.

Tutkielman tarkoituksena oli tarkastella kehysanalyysin kautta sitä, miten mediassa keskusteltiin therianismista ja millaisia ongelmia ja positiivisia asioita aiheesta nostettiin esiin. Mediassa aihe oli hyvin lyhytikäinen, vain noin kuukauden otsikoissa, mutta aiheutti suurta keskustelua. Tutkielmassa keskityttiin tutkimaan uutisten ja artikkelien sisältöä ja niissä käytettyjä sanavalintoja. Lukijakunnan yksityisyydensuojan turvaamiseksi kommenttikenttiä ei käsitelty laajalti. Tutkielmassa käsitellään keskeisimpiä kehyksiä, jotka ovat oppiminen ja koulurauha, yhteiskunta ja identiteettipolitiikka sekä lapsien oma kokemus therian-yhteisöstä.

Keskeinen tutkimusmateriaali on suomalaisten uutismedioiden, kuten Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti, Ilta-Sanomat ja Apu, julkaisemat uutiset ja artikkelit tarkasteluajanjaksolta, joka oli elokuun loppupuolelta syyskuun puoleenväliin vuonna 2024.

Tutkielmassa havaittiin, että therian-aiheessa esiin tulleeseen sanaan ”identifioitua” tartuttiin aikuisten näkökulman ja kokemustiedon pohjalta, joka aiheutti sen, että aiheesta tuli identiteettipolitiikkaan viittaava ongelma. Therianismin käsittelyä mediassa voitiin verrata muihin niin sanotun moraalipaniikin aiheuttaneisiin aiheisiin. Asiantuntijoiden kuten psykologien mukaan varsinaista hätää therianismiin liittyen ei ole, kunhan leikki ei häiritse lapsien todellisuudentuntua. Lapset itse pitkästi tulkitivat therianismin leikiksi.

Tutkimusta aiheesta kirjoittajan mukaan olisi hyvä tehdä laajemmalla skaalalla, kuten nuorisokulttuurista uutisoinnista digiaikana yleisesti.

Avainsanat: therian, kehysanalyysi, journalismi, uutiset, nuorisokulttuuri, moraalipaniikki

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Aineiston ja tutkielman esittely	3
2.1	Tutkimusmenetelmät	3
2.2	Aineisto	4
3	Uutisoinnin kehysanalyysi	8
3.1	Kehysanalyysin käyttäminen uutisten tutkimisen metodina	8
3.2	Erilaisten kehyksien löytäminen uutisoinnista	9
4	Therian-uutisoinnin kehykset	10
4.1	Oppiminen ja koulurauha	10
4.2	Yhteiskunta ja identiteettipolitiikka	12
4.3	Lapsien oma kokemus therian-yhteisöstä	14
4.4	Muuhun uutisointiin vertailu	15
5	Päätelmät	17
6	Yhteenveto	19
7	makee kulli bro	22
	Lähdeaineisto	20
	Kirjallisuus	21
	Verkkolähteet	23

1 Johdanto

Käsittelen kandidaatin tutkielmassani paljon alkusyksystä 2024 mediassa esillä ollutta “therian-ilmiota.” Kyseessä on suhteellisen uusi aihe, mutta asiasta on keretty nostamaan esiin lukuisia keskusteluja ja uutisia. Therianit ovat henkilöitä, jotka jollain tavalla identifioituvat eläinidentiteettiin (fandom.com, “therian”). Ilmiö on lainannut nimensä leikki-ilmiolle, jota Helsingin Sanomien 20.8.2024 julkaistussa artikkelissa käsitellään näin: “Therian-maskit ovat eläinmaskeja ja therian ihminen, joka kokee samaistuvansa eläimeen. Maskeja on myynnissä esimerkiksi naamiaisliikkeissä ja Temussa.” Kyseessä on siis hyvin pitkälti “kodin leikkimiseen” rinnastettava leikkityyli. Ilmiö levisi nopeasti lyhyestä maininnasta artikkelissa uutisilmioiksi. Jotkut ihmiset ovat käyttäneet ilmiötä - epäsuorasti puhuen - todisteena HLBTQ-ihmisten “agendasta” murtaa ihmisten moraalikäsitteet liittyen sukupuoli-identiteettiin (Iltalehti, 12.9.2024).

Tutkielman tavoitteena on tarkastella sitä, miten uutismediassa ja iltapäivälehdissä rakennetaan – joko tahallisesti tai tahtomatta – narratiivi, joka tekee aiheesta sensaatiomaisen. Tutkimuskysymyksenä on: ”miten therian-uutisointi kehystettiin?” Tutkielmassa pyrin käsittelemään läpi sen aikajanan, jolla therian-aiheinen uutisointi levisi, ja millaisia uutiskehyksiä niiden päivien ja viikkojen aikana muodostui. Käytän myös tutkielmaa tukevia kysymyksiä:

- Pystyykö therian-uutisoinnista päättämään, miksi joku aihe lähtee leviämään?
- Millaisia kehyksiä toistuu skandaalimaisissa tai kiistanalaisissa aiheissa?

Aineistona toimii uutismediassa ja iltapäivälehdissä esiintyneet mediatekstit, jotka jollain tavalla keskeisesti kuvaavat therianeja. Koska kyseessä olevasta aiheesta ei enää julkaista merkittävässä määrin uutta tekstiä, toimii tutkimusajankohtana 20.8.-14.9.2024. Tarkastelen sitä, mihin seikkoihin julkaisuissa keskityttiin ja millainen kuva niiden kautta therianeista muodostui. Hyödynnän tutkimuksessa apunani kehysanalyysiä, jonka avulla tarkastelen sitä, miten media tuottaa tulkintoja asioista ja tapahtumista tietyistä kuvakulmista, ja mitä seurauksia eri kehystämisen tavoilla on. Analysoin sitä, miten kuvailut, sanavalinnat, metaforiat ja valta-asetelmat esiintyvät aineistossa. Tutkimuseettisistä syistä en tarkastele esimerkiksi kommentteja olennaisena lähteenä, sillä usein kommentteissa (kuten Helsingin Sanomien kommenttikentässä) kirjoittajan nimimerkkinä toimii kommentoijan oma nimi.

Tutkimuksen aihe itsessään saattaa monelle olla humoristisen oloinen, mutta keskiössä on mielestäni varsin hyvä esimerkki siitä, miten varsinkin nuorisoon keskittyviä aiheita kehystetään mediassa ja miten kirjoituksiin valikoituvat näkökulmat nostavat lukijoissa esiin tiettyjä mielikuvia. Poimimalla tiettyjä sanavalintoja ja aiheita saadaan näennäisen pienestä ongelmasta paisutettua suuri, jopa valtakunnallinen ja kriisinomainen. Keskustelu therian-aiheesta myös kaikkosi miltei yhtä nopeasti, kun lähti liikkeelle, joten sitä on tietyllä tapaa helppo tarkastella, koska uusia ”juonenkäänteitä” ei niinkään ole noussut ilmi.

Myöhemmin tutkielmassa tarkastelen myös lyhyemmin toisia suomalaisessa mediassa esiintyneitä kohuja ja aiheita. Tämän avulla pystyn ehkä syventymään siihen, miksi jotkut aiheet keräävät niin paljon huomiota ja pohdin, onko aiheissa jokin yhteinen piirre, jonka takia ne leviävät nopeasti mediassa.

2 Aineiston ja tutkielman esittely

2.1 Tutkimusmenetelmät

Aiheen tutkimiseksi valitsin aineistot suomalaisista uutisjulkaisujen verkkolähteistä. Käytin aineistona artikkeleita ja kolumneja, jotka olivat tarkasteluajanjaksona saatavilla verkkosivuilla. Aineistoja luettaessa ne eivät olleet maksumuurin takana vaan vapaasti luettavissa. Tekstit ovat erillisinä artikkeleina julkaistuja, eivätkä esimerkiksi lehtien näköisversioista poimittuja.

Aineisto valikoitu pitkälti helpon saatavuuden kautta: suoritin Googlen hakukoneella haun hakusanoilla ”therian” ja ”therianismi”, joilla päädyin tutkimaan pitkälti kahden ensimmäisen sivun osumien sisältöä. Näistä valitsin alkusyksylle osuvat aineistot, jotka tässä kohtaa olivat Helsingin Sanomien, Ylen, Iltalehden, Iltasanomien ja Apu-lehden tekstejä. Kaikkia osumia en käynyt läpi, sillä vaikka löysin useita kolumneja aiheesta, päätin keskittyä vain muutamaaan, jottei tutkielma menisi yksittäisten henkilöiden mielipiteiden tarkasteluksi. Nostin esiin julkisuudessa paljon esillä olleet kolumnistit Sanna Ukkolan ja Tuija Siltamäen, sillä koen heidän kolumnien olevan yleisellä tasolla paljon luettuja ja siksi hyviä tutkimuskohteita. Esimerkiksi Siltamäen kolumni Apu-lehdelle saattaa ensisilmäyksellä vaikuttaa satunnaisesti valikoituneelta. Päätin kuitenkin valita tämän kirjoituksen aineistoksi, sillä Tuija Siltamäki tunnettuna kolumnistina ottaa usein kantaa ajankohtaisiin aiheisiin. Kyseisessä kolumnissa Siltamäki myös hyvin arvioi, mitä tulevaisuudessa keskustellaan (esimerkkinä Sanna Ukkolan artikkeli), ja siksi mielestäni se oli hyvä tarkastelukohde.

Vaikka therian-termi nousi esiin alkusyksystä 2024, se ei suinkaan ollut ensimmäinen kerta, kun aiheesta puhuttiin. MTV Uutisten 29.5.2024 julkaistussa artikkelissa Maria Aarnio kirjoittaa ”nuorten keskuudessa suositusta” ilmiöstä. Artikkelissa mainitaan, että ilmiö itsessään on ollut olemassa yli 20 vuoden ajan.¹ Aarnion artikkelissa keskiössä on ilmiön ymmärtäminen, ja tärkeänä mainitaan muun muassa therianien kokema mahdollinen kiusaaminen ja turvallinen leikkiminen.

---

¹ Yritin etsiä jotain lähdettä, jossa mainittaisiin therianismi tai siihen liittyvä termi siinä kontekstissa, jossa sitä artikkeleissa käsitellään, mutta en sellaista löytänyt. En epäile väitteen paikkansapitävyyttä, mutta pidän aiheellisena mainita, että lähdettä tälle väitteelle ei ole. Jotkin foorumit oli päivätty 2000-luvun alkupuolelle, mutta tästä julkaisupäivästä ei ollut mitään varsinaista konkreettista todistetta sivuilla.

Tutkielmassa tarkastelen näitä aineistoja kehysanalyysin kautta. Katson, millaista sisältöä kirjoittajat ovat tuottaneet aiheeseen liittyen, ja mitkä ovat niissä yleisimmät esiin nousevat teemat ja mitä sanavalintoja ja näkemyksiä korostetaan toisten yli. En tarkastele niin ikään therianismia itsessään, sillä en koe sen olevan relevanttia tutkielman tarkoitukselle. Avaan jonkin verran sitä, mitä niin sanottu therianismi on, jotta lukija voi ymmärtää, mistä on kyse. En avaa therianismin historiaa tai therianien kokemuksia muuten, kuin mitä artikkeleissa itsessään kerrotaan, poislukien yksittäiset termit, joita avaan selkeyden vuoksi. On sanomattakin selvää, että käsitellessä enimmäkseen lapsiin liittyvää aihetta on tärkeä kunnioittaa heidän yksityisyyttään ja oikeutta kasvaa ja toteuttaa itseään, joten en esimerkiksi tutkinut sosiaalisen median tai muun väylän kautta tietoa siitä, miten therianeiksi itseään kutsuvat lapset leikkivät. Tietoni therianismista pohjautuu tutkielman artikkeleihin, ja tarkastelen aihetta siitä näkökulmasta.

2.2 Aineisto

Todennäköisesti ensimmäinen kerta, jossa laajempi lukijakunta törmäsi therian-ilmioon, on Helsingin Sanomien 20.8.2024 julkaisema Maija Kansasen artikkeli ”Lapset puhuvat kouluissa kieltä, jota aikuisen voi olla vaikea ymmärtää – Tässä ovat tämän hetken trendit.” Artikkelissa käsitellään muutamaa nuorten keskuudessa suosittua hokemaa, roadman-pukeutumistyyliä, therian-maskeja, hajusteiden käyttöä ja erilaisia anglismeja. Kokonainen therian-aiheinen lainaus tekstistä on seuraava:

”Joensuussa Karsikon koululla ovat nousseet ilmiöksi asti therian-eläinmaskit. Koulussa on kielletty niiden käyttäminen nyt elokuussa, kertoo koulun rehtori Jussi Koski HS:lle sähköpostitse. Poikkeuksia linjaukseen voidaan tehdä koulun tai luokkien teemapäivinä. Therian-maskit ovat eläinmaskeja ja therian ihminen, joka kokee samaistuvansa eläimeen. Maskeja on myynnissä esimerkiksi naamiaisliikkeissä ja Temussa. Opettajien Alakoulun Aarreaitta -keskustelupalstalta ilmenee, että ilmiöön liittyy suomalaiskouluissa esimerkiksi kissan leikkiminen. Koululaisilla on näkynyt myös kissanhäntiä.”

Artikkelin ehkä keskeisin lahja medialle on alussa oleva kuvituskuva, joka löytyy monessa tämän artikkelin jälkeen julkaistussa tekstissä. Kuvassa on nuori lapsi ja kuvatekstinä ”kissamaskia käyttävä lapsi leikkii puistossa.” Tätä kuvaa tai jotain toista kuvaa samasta

lapsesta on myöhemmin käytetty useissa artikkeleissa, jotka käsittelevät aihetta: aineistossa näitä käytetään kahdeksassa eri jutussa.

Kuva 1. Kuvituskuva Helsingin Sanomien artikkelista 20.8.2024. Lähde: Colourbox.

Seuraavana päivänä (21.8.2024) Yle julkaisi tekstin otsikolla ”Therian-maskit pannaan: Karsikon koulussa oppilaat eivät saa enää käyttää naamioita.” Tekstissä kerrotaan, kuinka kyseisessä alakoulussa on pieniä lapsia, jotka ehkä kokevat maskit pelottavaksi ja että tavoitteena on jatkossakin pitää koulu ”psykologisesti, emotionaalisesti ja fyysisesti turvallisena tilana”. Toisenlaisia maskeja saa pitää esimerkiksi teemapäivinä. Ilta-Sanomat kertoivat myös maskikiellosta: 3.9.2024 julkaistussa jutussa kuvaillaan, miten lapset esimerkiksi kävelevät ulkona sukkasillaan ja niin sanottu välituntikäyttäytyminen jatkuu tunnillakin, minkä seurauksena lattiat likautuvat ja keskittyminen häiriintyy.

Yle teki edellä mainituista jutuista koosteen, joka julkaistiin 5.9.2024 Myöhemmin samana päivänä Helsingin Sanomat julkaisivat artikkelin ”Meneekö lasten eläinleikki jo liian pitkälle? Näin vastaa psykologi”, jota varten haastateltiin erikoispsykologi Nina Pyykköstä. Hän vertaa lasten therianina olemista siihen, kun aikuinen katsoo ”hömppäelokuvaa”. Keskeinen teesi artikkelissa on, että ilmiössä tuskin on mitään ongelmaa, kunhan leikkiminen ei häiritse lapsen normaalia kehitystä. Pyykönen myös nostaa esiin sen, että lapset tuskin itse keksivät ”identifioituvansa” therianeiksi, ja että termi on todennäköisesti lainattu sitä käyttäviltä

aikuisilta. Jutun kommenteissa monet nostavat esiin, että leikissä ei ole mitään väärää, kunhan se ei häiritse oppimista tai muiden oppilaiden keskittymistä.

Perjantaina 6.9.2024 julkaistiin kaksi artikkelia. Iltalehden artikkelissa pitkälti toistuu sama kaava kuin parissa aikaisemmassa: käydään läpi asujen kiellot kouluissa ja että maskit ja eläimen tapaan käyttäytyminen saattaa pelottaa pienempiä lapsia. Artikkelissa myös haastatellaan eri koulujen rehtoreita, jotka eivät olleet kuulleet therian-ilmioistä. He eivät myöskään pidä sitä ongelmallisena, ja vertaavat sitä lapsien leikkimiseen. Myöhemmin samana päivänä tullessa Helsingin Sanomien artikkelissa ”Therian-mopo karkasi pahasti käsistä” Maija Kansanen käsittelee uutisoinnin ympärillä olevaa keskustelua. Kansanen sanoo, että ilmiö herättää jopa transvihan kaltaisia reaktioita, ja että ihmiset unohtavat näiden therianien olevan lapsia.

Seuraavana päivänä, lauantaina 7.9.2024, julkaistiin tarkasteluajankohdan ensimmäinen artikkeli, jonka keskiössä oli lapsien kokemus therianeista. Heini Kilpamäen kirjoittama artikkeli ”Seiko, 15, on therian – Nyt hänellä on painavaa sanottavaa trendi-ilmioistä” käsittelee Seikon näkemystä therianismista ja sitä, miten mediassa paljon puhuttanut aihe on nostanut esiin vääränlaisen kuvan ilmiöstä.

Seurantajakson aikana julkaistiin useita kanta-aottavia artikkeleita ja kolumneja eri kirjoittajilta. Iltasanomien Samppa Rautio (9.9.2024) kirjoitti aiheesta lasten näkökulmasta ja yhteisön positiivisista vaikutuksista lapsiin ja nuoriin, kuten yhteisön löytäminen. Apu-lehden verkkosivuilla julkaistussa Tuija Siltamäen kolumnissa (11.9.2024) hän erittelee Raution tyyliin median sensaatiohakuista tapaa käsitellä aihetta. Artikkelissa myös eritellään, miten uutisoinnissa käytetään termejä kuten ”rantautunut” ja ”nopeasti yleistynyt”, vaikka monet artikkeleita ja uutisia varten haastatellut rehtorit eivät olleet kuullutkaan koko asiasta. Iltalehden kolumnissa Sanna Ukkola (12.9.2024) käsittelee therian-aihetta tavalla, jolla hän selkeästi viittaa keskusteluun sukupuoli- ja seksuaali-identiteeteistä, ja teksti yleisesti sävyllään on sarkastisempi kuin totinen.

Tämän mediasirkuksen viimeinen artikkeli, jota käsittelen, on Miika Koskelan ja Silja Viitalan 14.9. julkaisema artikkeli Ylellä, jonka nimi on ”Tällaista on olla therian”. Artikkeliiin haastatellaan kolmea lasta, jotka kutsuvat itseään therianeiksi ja jotka harrastavat quadrobicsia. Yksi lapsista, Taimi, kertoo ”identifioituvansa eläimeksi”, mutta ettei kuitenkaan osaa selittää, mitä identiteetti tarkoittaa. Taimin äidin mielestä kyseessä on hauska harrastus, ja myös juttua

varten haastateltu psykoterapeutti korostaa leikin auttavan löytämään yhteenkuuluvuuden tunteen. Artikkelin mukaan therian-leikki ei ole tuottanut yhdellekään lapselle ongelmia.

3 Uutisoinnin kehysanalyysi

3.1 Kehysanalyysin käyttäminen uutisten tutkimisen metodina

Kehysanalyysin käyttö metodina tässä työssä pohjautuu pitkälti sosiologi Ervin Goffmanin vuonna 1974 julkaistuun teokseen *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Goffman sosiologina tutkii kehysanalyysin kautta eri tapoja, joilla ihmiset lokeroivat, vertaavat ja jäsentävät kokemuksiaan erilaisiin skeemoihin. Tämän teorian tarkoitus ei ole niin ikään tutkia ihmisluontoa tai sosiaalisia rakenteita, kuten sosiologiassa on keskiössä, vaan ennemmin yksilön kokemuksen struktuuria. Kehykset jaetaan vielä luonnollisiin rakenteisiin, esimerkiksi luonnonilmiöihin, ja sosiaalisiin rakenteisiin, joihin vaikuttaa suoraan tai taustalla jokin taho, ensisijaisesti ihmismieli. Tästä käytetään esimerkkinä uutislähetysten sääosiota, joissa on inhimillinen välikäsi selostamassa sään vaikutuksia. Koska Goffman on sosiologi ja hänen teoriansa eivät ole täten täysin suoraan verrannollisia mediatutkimuksessa käytettyihin metodeihin, tarkastelen muita mediatutkimuksen töitä, joiden tutkimusmenetelmät pohjautuvat kehysanalyysiin (Goffman 1974, 13–23)

Tieteen termipankin mukaan kehysanalyysi on menetelmä, jolla toisiinsa kytkeytyviä käsitteitä tutkitaan ”tapahtumaa, toimintaa tai tilaa kuvaavien semanttisten kehysten avulla” ja ”analysoidaan erikoiskielen käsitteitä kokemusperäisten tietokehysten avulla.” (Tieteen termipankki 9.12.2024, alkuperäislähde Faber et al. 2005) Keskeistä on analysoida laajempia teemoja aineistojen ja aiheiden ympärillä eri näkökulmista, joihin vaikuttavat tulkitsijoiden omakohtaiset kokemukset ja henkilökohtaiset tuntemukset teemoista (Lehtonen, 2020). Media ja sitä kautta journalismi nähdään sosiaalista maailmaa rakentavana ja osana todellisuutta, korostaen joitain mielikuvia ja jättäen joitain kokonaan käsittelyn ulkopuolelle (Horsti, 2005, 45). Selventäen, kehysanalyysiä käytettäessä mediatutkimuksessa on olennaista, että tutkitaan sitä, miten (esimerkiksi uutisoinnissa) rakennetaan spesifiä mielikuvaa ja todellisuutta kuva- ja sanavalintojen kautta. Kirjoittajien henkilökohtaiset ennakoasenteet ja taipumukset vaikuttavat siihen, miten aihetta analysoidaan tekstissä ja mitä jätetään kertomatta. Tämä vaikuttaa siihen, millaisen kuvan lukija saa ilmiöstä tai teemasta tekstin kautta.

3.2 Erilaisten kehysten löytäminen uutisoinnista

Tässä tutkielmassa tapani etsiä kehysiä vastaa Matthesin ja Kohringin (2008) holistista tutkimusmetodia, jossa kehykset jaetaan ennalta tiedetyn pohjalta erilaisiin kattaviin kokonaisuuksiin. Tämä siksi, että tutkielman pituuden puitteissa ei ole mahdollista tehdä varsinaisesti syvällistä analyysia jokaisesta erilaisesta tavasta, jolla therianit ja heihin viittaava keskustelu kehystetään, esimerkiksi taulukkomaisella analyysillä kaikista sanavalinnoista teksteissä. Luin jokaisen aineiston läpi useaan otteeseen, ja pistin merkille sanat ja teemat, jotka minulle, therian-ilmioistä ennaltaan tietämättömälle lukijalle, nousivat selkeästi esiin.

Tutkaillessani aineistoa pistin merkille, miten itse therian-ilmiota kuvaillaan sekä siihen, miten lapsia kuvaillaan. Täten kykenin huomioimaan asenteita sekä laajemmin therianeita kohtaan, että yksilötasolla. Uutismedioissa kehykset voidaan tulkita tuotannon kautta media-/uutiskehyksistä tai vastaanottajan kautta tulkintakehyksistä (Wiio 2006, 57). Uutiskehys yksinkertaistettuna on uutismedian asettama kehys ilmiölle, kun taas tulkintakehys tässä tapauksessa olisi median vastaanottajan eli lukijan muodostama kehys (Pöllänen 2021).

Tutkielmassa on keskeistä se, että jotkin toiminnot ja sanonnat eivät välttämättä ole kirjaimellisia, ainakaan jokaisen kokijan kohdalla, esimerkiksi juuri eri therianeja leikkivien lapsien keskuudessa. Joissain tilanteissa joku lausahdus tai teko voi olla ironinen, vitsillä tehty tai muuten tarkoituksella irrotettu todellisuudesta, jolloin sen tulkinta ja kokemus riippuvat siitä, ottaako sen tosissaan vai ei (Zerubavel, 2024, 3; Simmel, 1950, 50–57). Esimerkiksi sarkastinen kommentti saattaa kuulostaa täysin identtiseltä kuin tosissaan tehty kommentti, mutta vitsissä mukana olevat ymmärtävät kontekstista, mitä sanoja todella tarkoittaa (Zerubael, 2024, 3). Vastaavaa sosiaalisilla tilanteilla leikkittelyä löytyy lasten leikeistä, joissa asetetaan tietyt raamit, joiden mukana leikki toteutuu, esimerkiksi monelle tuttu ”kodin” leikkiminen, jossa lapset leikkivät eri perheenjäseniä: äiti, isä, lapsi, koira ja niin edelleen (Leppälahti 2002). Leikille asetetaan sanomaton sääntö, jonka mukaan leikkijä omaksuu tämän roolin leikin keston ajaksi. Leikissä oma rooli esimerkiksi perheen koirana saattaa ohikulkijalle näyttää kummalliselta, sillä hän asennoituu näiden *epistemisten sulkeiden*² (Goffman, 1974, 251) ulkopuolelle.

---

² Epistemisillä sulkeilla viitataan kuvitteellisiin sulkeisiin, jotka ympäröivät jonkun sisäpiirin käsitystä tilanteesta. Esimerkiksi juuri ”kotia” leikkiessä leikkijät ovat sopineet leikille raamit ja säännöt, jotka ovat heille selviä. He tunnistavat tämän leikin eroavan todellisuudesta, ja tällöin leikkijät toimivat ikään kuin sulkeiden sisällä, joista vain he tietävät. Ohikulkijalle tilanne on hämmentävä, koska hän ei tunne leikin sääntöjä, eikä näin ymmärrä, miksi joku esittää olevansa koira, asettuen täten sulkeiden ulkopuolelle.

4 Therian-uutisoinnin kehykset

Uutisointi therian-aiheesta lähti hyvin nopeasti niin sanotusti laukalle. Sensationaalinen kirjoittaminen yllytti monia uutislähteitä ja medioita julkaisemaan kolumneja ja artikkeleita julkaisijoiden omien kirjoittajien ja vapaiden toimittajien toimesta. Pyrkimykseni tämän tutkielman suhteen oli rajata aihepiiri laajoihin kehyksiin, sillä uutisikkuna tälle aikajaksolle oli suhteellisen lyhyt, vain noin kuukauden mittainen. Jotta analyysi pysyisi johdonmukaisena eikä menisi liian yhteiskunnalliseksi tarkasteluksi, koin tällaisten laajojen raamien asettamisen edulliseksi. Suurin ”haloo” therian-aiheesta meni ohi syyskuun puoleenväliin mennessä. Analyttisempiä tekstejä aiheesta ei suurimmissa uutislähteissä ollut montaa, johon todennäköisesti vaikuttaa se, että koko therian-aihe on monille uusi tuttavuus ja keskivertolukijalle suhteellisen vähäpätöinen.

On myös huomioitava, että kehykset ovat myös osittain subjektiivisia. Vaikka pyrin etsimään keskeisiä sanoja, lausahduksia ja termejä, jotka kuvaavat tietynlaisia asenteita (esimerkiksi ilmiön kuvaileminen ”ongelmaksi”, puhuminen kiellosta), aineistot ovat usein tunteisiin vetoavia ja mielipiteitä herättäviä. Toinen huomioitava asia on se, että nykyaikana niin kutsuttu klikkiotsikointi on tyypillinen tapa herättää lukijan huomio. Otsikot saattavat olla kärkkäämpiä kuin uutissivustoilta olettaisi, koska kirjoittajalla on saattanut olla ajatuksena kerätä mahdollisimman paljon huomiota otsikoinnilla. Varsinkin kaupallisille uutislähteille klikkaukset tuovat mainostuloja, joten huomiota herättävä otsikointi on heille edullista (esim. Pengnate, Chen & Young 2021). On siis huomion arvoista tarkastella otsikointia itsessään ja pohtia, mikä tarkoitus kirjoittajalla on: raportoida aiheesta neutraalisti vai lisätä liikennettä sivustolle.

4.1 Oppiminen ja koulurauha

Yksi selkeimpiä kehyksiä, joita media on asettanut therian-uutisoinnille, on vaikutus oppimiseen ja yleiseen opiskelurauhaan kouluissa. Esimerkiksi Yle (yle.fi, 21.8.2024) nosti esiin joidenkin koulujen päätöksen kieltää niin sanottujen therian-maskien käytön. Artikkelissa kerrotaan joensuulaisen koulun perusteluiksi sen, että koulun pitää olla ”psykologisesti, emotionaalisesti ja fyysisesti turvallinen tila ja ympäristö,” ja että ”pienemmät oppilaat voivat

kokea erilaiset asiat pelottaviksi.” Otsikossa todetaan maskien laitettavaksi ”pannaan”³. Ilta-Sanomat (is.fi, 3.9.2024) kertoo otsikossaan oululaiskoulun rehtorin saaneen ”tarpeekseen” koska ”tunnillakin konttaillaan ja mau’utaan”. Artikkelin ingressissä likaisten lattioiden syynä kerrotaan olevan ”eläimiksi identifioituvat lapset, jotka eivät suostu käyttämään kenkiä.” Artikkelisiin on upotettu video, jonka kansikuvana on kuvituskuvasta (ks. Kuva 1) tuttu tyttö, jonka päälle on pistetty suuri kieltomerkki. Therianit maalataan ”ongelmaksi” ja aiheuttavan ”harmia”, joka aiheuttaa sen, että tuntityöskentely käy hankalaksi. Jutun lopussa kuitenkin therianismiin viitataan jonkinlaisena muoti-ilmiönä, joka ei skaalaltaan ole suuri.

Otsikoinnista ja artikkelin alusta jää kuva, että koulu on vahvasti therianeja vastaan, ja että ongelmallista käyttäytymistä esiintyy niin paljon, että se pitää kieltää tyystin. Kuitenkin jutun sävy lopussa on varsin maltillinen, joten jos lukija ei jaksaa katsoa otsikkoa pidemmälle, jää therianeista varsin negatiivinen kuva. Lukijalle jää nopealta vilkaisulta se vaikutelma, että lapset viis veisaavat oppimisesta ja käyttäytymisestä, aiheuttaen kaaosta kouluissa. Myös tiivistelmän viimeiset kohdat, jotka lieventävät sanomaa, jäävät ”näytä lisää” -komennon takia piiloon. Artikkelissa ei nosteta esiin, onko koulussa ollut aikaisemmin vastaavia ongelmia jonkun toisen trendi-ilmiön takia. Kantaa ei myöskään oteta siihen, onko lapsien käyttäytyminen mitenkään ylimitoitettua vai ennemminkin ikätyypillistä käyttäytymistä. Esimerkiksi nuoremmalle lapselle voisi kuvitella järjestyssääntöjen opettelun olevan ajoittain hankalaa. Lukijalle jää pikemminkin vaikutelma, että *therianeille* välituntikäyttäytymisen ja tuntikäyttäytymisen eron tunnistaminen on hankalaa.

Ammattilaisten mukaan therian-leikkeihin tuskin liittyy suurta ongelmaa. Erikoispsykologi Nina Pyykkösen mukaan huolenaihetta on silloin, jos leikki syö tilaa muulta tai estää lasta kehittymästä (hs.fi, 5.9.2024). Digitaalisen nuorisotyön asiantuntija Kaisa Önlén sanoo, että Nuortennetin keskusteluiden pohjalta voidaan todeta, että therianina oleminen lievittää stressiä, tarjoaa monitasoisia positiivisia tunnekokemuksia ja antaa nuoren toteuttaa itseään luovasti. Hän myös nostaa esiin, että usein toiset nuoret, jotka eivät ilmiötä ymmärrä, voivat arvostella ja pilkata, aiheuttaen pahimmillaan koulu- ja muuta kiusaamista. (mtvuutiset.fi, 29.5.2024)

---

³ Anateema eli panna on kristillisissä kirkoissa käytetty sana, joka merkitsee syrjään asettamista tai erottamista. Pannaan asetettu henkilö erotettiin käytännössä kokonaan kirkon yhteydestä. Toinen nimitys tälle on kirkonkirous. Sanalla on myös toinen merkitys, joka tarkoittaa henkilöön, paikkaan tai asiaan kohdistuvaa kieltoa tai sosiaalista poissulkemista. Sanan voi tulkita yleisesti tarkoittavan voimakasta poissulkemista tai kieltoa. <https://www.britannica.com/topic/heresy>

4.2 Yhteiskunta ja identiteettipolitiikka

Kysymys lapsien niin sanotusta identifioitumisesta therianiksi on noussut esiin useissa aineistoissa, varsinkin niin sanottujen iltapäivälehtien artikkeleissa (esim. is.fi, 3.9.2024; iltalehti.fi, 4.9.2024). Näitä pohdintoja identiteetistä ja mahdollisista kehityksellisistä häiriöistä tai identiteettikriiseistä voidaan myös artikkelien kommenttikentissä. Esimerkiksi Helsingin Sanomien 5.9.2024 julkaistussa artikkelissa on useita kommentteja, jotka nostavat esiin huolen tunnilla käyttäytymisestä ja että lapset ovat irtautuneita todellisuudesta. Eräässä kommentissa todetaan, että roolileikit tulisi jättää kotiin, jossa vanhemmat voivat niitä valvoa. Näitä kommentteja valitettavasti ei voida ottaa tarkempaan tarkasteluun, sillä Helsingin Sanomien kommentit tulee tehdä omalla nimellä, joten lainaukset ovat epäsuoria.

Tuija Siltamäen 11.9.2024 julkaistu Apu-lehden kolumni on kattava analyysi tästä alkusyksyn uutisoinnista, ja hän erittelee Raution tyyliin median sensaatiohakuista tapaa käsitellä aihetta. Hän vertaa therianeihin liitettyjä eläinleikkejä oman lapsuutensa vastaaviin leikkeihin. Artikkelissa myös eritellään, miten uutisoinnissa käytetään termejä kuten “rantautunut” ja “nopeasti yleistynyt”, vaikka monet artikkelit ja uutisia varten haastatellut rehtorit eivät olleet kuullutkaan koko asiasta. Siltamäki nostaa esiin sen, että “puhuminen eläimeksi identifioitumisesta — tuo mieleen sukupuoli- ja seksuaali-identiteettiä koskevat pohdinnat.”

Siltamäen analyysi oli osuva, sillä jo seuraavana päivänä (12.9.2024) Sanna Ukkola julkaisi kolumninsa “Apua, lapseni on susi – Nyt hän vaatii raakaa lihaa kouluruoaksi, mitä teen?”, joka käsittelee juuri tätä sukupuoli-identiteettipohdintaa. Ukkola ei pelkää käyttää yllätyttäviä sanavalintoja ja ilmaisuja, ja teksti alkaa lauseella “sukupuolen korjaaminen on niin last season.” Kolumnissa Ukkola vertaa useaan otteeseen therianeiksi itseään kutsuvia lapsia erilaisilla sanavalinnoilla, jotka rinnastavat therianismin sukupuoli- tai seksuaali-identiteettiä koskeviin kysymyksiin. Hän sanoo, miten pitää varoa sanojaan, jottei huomaamattomuudessaan riko therianiksi itsensä mieltävän tunteita, tai että pitääkö "susi-therianin" antaa kilpailla koulun kisoissa ihmisiä vastaan. Tämä on selkeä rinnastus keskusteluun siitä, pitäisikö antaa transnaisten kilpailla naisten sarjoissa, vai pitäisikö heidän kilpailla miesten sarjassa syntymänsukupuolensa mukaan. Aihe on puhuttanut erityisen paljon viimeisen parin vuoden aikana.⁴ Ukkola kuitenkin ylläpitää kolumnissaan tiettyä itseironiaa, mutta sävy pysyy

---

⁴ Muun muassa Lia Thomas nousi otsikoihin vuonna 2022, kun hänet hyväksyttiin kilpailemaan NCAA:n toimesta naisten yliopistosarjassa hormonihoidon jälkeen. Hänen rankinginsa nousivat kaikissa hänen kilpasarjoissaan kymmenen parhaan joukkoon, kun hän miesten sarjassa oli sijoilla 500-600. Tästä nousi kohu ja

paikoittain totisena, ja vihjailu keskusteluun sukupuolesta ja seksuaalisuudesta säilyy loppuun asti.

Ukkolalle tämä ei ole ensimmäinen tai viimeinen kerta, kun hän kovasanaisesti kertoo näkemyksensä jostain ajankohtaisesta asiasta. Esimerkiksi marraskuussa 2024 otsikoihin nousi Inti Chavez Perezin vuonna 2010 julkaistu kirja *Respektiä*, josta Ukkola otsikoi (iltalehti.fi, 28.11.2024) kovin sanoin: ”Banaania kurkkuun ja porkkanaa peppuun – Miksi koulu tyrkyttää tällaista saastaa 12-vuotiaille?” Ukkolan kolumneille on tyypillistä tämä ”jenkkityylisen” kärkeä ja usein populistinen kirjoitustyyli, jossa keskitytään kiisteltyihin aiheisiin varsin kapeasta näkökulmasta. Tekstien varsinainen tarkoitus ei ole kouluttaa lukijakuntaa aiheesta ja tarjota neutraali, faktapohjainen katsaus aiheeseen, vaan nostaa esiin omia mielipiteitä ja jotain kauhisteltavaa aiheesta, josta palkkio on usein erittäin vilkas kommenttikenttä. Therianien kohdalla se on lapsien ”identifioituminen” susiksi, *Respektiä*-kirjan kohdalla se on seksiaktien mainostaminen lapsille.⁵

Huomionarvoista on myös sanan ”identifioitua” viljely artikkeleissa. Monissa artikkeleissa puhutaan nimenomaan tästä identifioitumisesta eläimiksi (esim. iltalehti.fi 3.9.2024). Tällaisen termistön käyttöön ei suhtauduta tarpeeksi kriittisesti, sillä identiteetin rakentuminen lapsilla on alakouluikässä vielä varsin kesken, ja sanavarasto kapea. Esimerkiksi Ylen haastattelu (yle.fi 14.9.2024) 11-vuotias Taimi kertoo identifioituvansa eläimeksi kuitenkin osaamatta selittää, mitä identiteetti tarkoittaa. Identiteetti ymmärretään artikkelien kautta aikuisten termein ja aikuisten kokemuksen pohjalta, vaikka kyse on lapsista. Heillä ei ole aikuiseen verrattavaa sanavarastoa käytössä ja voidaan olettaa, että ainakin osaan kysymyksistä he vastaavat tietämättä täysin, mitä kaikki heiltä kysyty tarkoittaa. Jos esimerkiksi kysymykset identiteetistä korvattaisiin toisella kysymysmuodolla, kuten ”koetko olevasi eläin”, olisiko vastaus erilainen? Tai jos kysyttäisiin että ”leikkivätkö” he eläimiä? Vastaukset saattaisivat olla jokseenkin samanlaisia, mutta merkitys muuttuisi valtavasti, kun kysymyksiä tarkasteltaisiin akselilla leikki—identiteetti.

---

paljon keskustelua siitä, pitäisikö transnaisten antaa kilpailla naisten sarjassa, sillä heillä on ”luontainen etu” testosteronitason ja ruumiinrakenteensa takia. Thomasia ei kuitenkaan hyväksytty kilpailemaan vuoden 2024 kesäolympialaisiin, sillä hän ei läpäissyt World Aquaticsin uusia vaatimuksia, joiden mukaan hormonihoidon pitäisi aloittaa ennen kuin täyttää 12 vuotta, jotta voi osallistua Olympiakomitean alaisiin uimakisoihin.

⁵ *Respektiä*-kirja (Chavez Perez, 2010) on suhteellisen kaikenkattava kirja seksistä, deittailusta, ehkäisystä, suostumuksesta ja seksuaalisesta suuntautumisesta ja identiteetistä. Sanavalinnat ovat jokseenkin ronskeja, mutta Chavez Perezin kirjassa on selkeä pyrkimys vedota nuoriin. Ukkolan mainitsemat suu- ja anaaliseksiin sekä alastonsisältöön viittaavat osiot kattavat vajaa 10 sivua 212 sivun mittaisesta teoksesta.

Kun lukee therianien omia kommentteja (lisää luvussa 4.3.) saa vaikutelman, että kyseessä on pitkälti roolipelaamista, joka on käytännöiltään hyvin lähellä leikkiä. Roolipelaamista ja leikkiä usein yhdistää kuvitteellisuus tai tiettyjen sääntöjen noudattaminen. Kuvitteellisuuteen kuuluu usein roolin ottaminen, jolloin leikisti ollaan jotain muuta, ja tämä erottaa leikin todesta. Sääntöleikit ovat leikkimisen tyyliltä hyvin samankaltaisia, sillä säännöt, joita leikissä noudatetaan, ovat olemassa vain leikin aikana. Lapsille tyypillisiä roolileikkejä ovat aikaisemmin mainitun kodin leikkimisen lisäksi esimerkiksi ammatteja jäljittelevät leikit, näytelmäleikit ja seikkailuleikit. Therianeiksi itseään kutsuvien lapsien toiminnassa on siis paljon näiden roolileikkien ja roolipelaamisen kanssa yhtä: on maskit ja hännät, tavat liikkua ja äännehtiä ja ehkä jopa keksityt nimet, ja nämä auttavat muodostamaan therian-roolin sen ajan, kun se leikille on relevanttia. (Leppälahti, 16–18)

4.3 Lapsien oma kokemus therian-yhteisöstä

Artikkeleissa nostetaan esiin seikkoja siitä, että lapset ovat löytäneet ystäviä ja leikkikavereita therian-yhteisön kautta. Osassa artikkeleissa tämä lapsien näkökulma on jäänyt vähemmälle, mutta osassa nimenomaan lapsien kokemus on otettu keskiöön.

Yhdessä haastattelussa 15-vuotias Seiko-nimimerkillä esiintyvä nuori asettuu yhteisönsä edustajan rooliin ja haluaa korjata liikkeellä ollutta väärää tietoa therianeista. Hän muun muassa kertoo, ettei halua therianeista puhuttavan trendinä. Hän itse kertoo törmänneensä tunnisteeseen #therian, jonka kautta lähti etsimään muita nuoria Suomesta ja tavanneensa sitä kautta muita kaltaisiaan. Seiko kertoo harrastavansa “quadrobicsia”, jota kuvaillaan neliraajaurheilulajiksi, johon kuuluu hyppyjä, kiipeilyä ja neljällä raajalla liikkumista (therian.fandom.com, “quadrobics”). Seiko nostaa esiin myös sen, että therianit eivät ole lykantropeja, eli psykiatrisesti sairaita ihmisiä, jotka luulevat olevansa eläin tai olevan muuttumassa eläimeksi. Haastattelussa hän myös mainitsee, että monet lapset harrastavat nimenomaan eläimiksi pukeutumista tai quadrobicsia, eivätkä ole varsinaisesti therianeja, ja että hänen mukaansa nämä ovat lapsille tyypillisiä eläinleikkejä. (iltalehti.fi, 7.9.2024)

Eräässä toisessa haastattelussa Masha, Taimi ja ”Feir”, 11-vuotta kaikki, ovat ystävyksiä, jotka ovat therianeja. He harrastavat myös quadrobicsia ja käyttävät Seikon tyyliin maskeja ja häntiä. Heillä kaikilla on omat thereotyyppinsä eli eläin, johon kokevat samaistuvansa, ja maskit ilmentävät sitä. Feir kertoo myös myyneensä tekemiään maskeja muille taskurahaa vastaan. He käyttävät jutussa joko etunimeään tai nimimerkkiä, koska kokevat kiusaamista muilta. Jutussa on mukana myös erikoispsykologi Nina Pyykkönen, jonka mukaan therianiuden kautta lapset

voivat kokea yhteenkuuluvuuden tunnetta ja että se tarjoaa taukoa ”kasvamisen kovasta työstä.” Pyykkösen mukaan therianiuudesta ei todennäköisesti ole harmia, ellei lapsi jostain syystä pysty päästämään roolistaan irti. Haastattelun lapsille tämä ei tuota ongelmaa. Myös lapsien vanhemmat, joita haastateltiin juttua varten, pitivät therianiuutta hauskana leikkinä, jossa pääsee toteuttamaan itseään. (yle.fi, 14.9.2024)

Samppa Rautio kiteyttää kommentissaan hyvin monessa artikkelissa esiintyviä ajatuksia: “Suomessa on lapsia, jotka leikkivät eläimiä, ja moni aikuinen ei kestä tätä.” Rautio käsittelee tekstissään sitä, miten ilmiö on potentiaalisesti auttanut lapsia löytämään yhteisöjä ja rakentamaan omaa minäkuvaa, jotka ovat tärkeitä taitoja kehityksen kannalta. Hän myös mainitsee, että on itsestäänselvyys, ettei leikkejä tule viedä oppitunneille. Hän käsittelee jutussa nuorten yksinäisyyttä ja sitä, että therianismin kautta monet nuoret ovat varmasti kokeneet olevansa osa jotain ryhmää. Raution sanojen mukaan osa on ilmiön kautta löytänyt ystäviä, joka on monesta artikkelista jäänyt uupumaan. Monille lapsille kysymys on nimenomaan yhteisöllisyyden kokemuksesta, joka on kehittyvälle nuorelle arvokasta. Lapset harvemmin nostavat keskiöön identiteettikysymyksiä ja enemmän sen, että eläimenä esiintyminen on hauskaa tekemistä ja että he ovat sitä kautta tutustuneet muihin kaltaisiinsa. Kokemus on kaiken kaikkiaan heille nettopositiivista. (is.fi, 9.9.2024)

4.4 Muuhun uutisointiin vertailu

Therian-ilmiöstä uutisointi ei ole uniikki tapaus Suomen mediassa, sillä kauhukuvia erilaisista nuorison vaikuttavista ilmiöistä on maalattu lehdistössä jo vuosikymmeniä. Esimerkiksi vuonna 1996 kunnanvaltuutettu Markku Mallatin murhasta kiersi huhuja satanismiskytköksistä, ja vuoden 1998 Hyvinkään paloittelusurmaan liitettiin saatananpalvonta. Aihetta tutkinut Katri Ylinen kertoo, että tähän saatananpalvontaan todennäköisesti tartuttiin aiheesta varoittavien koulukampanjoiden ja internetin avulla. Pelättiin, että roolipelit ja metallimusiikki ohjaisivat nuoret satanisteiksi. Suojelupoliisin mukaan ei havaittu todisteita siitä, että nuoria olisi järjestäytyneesti rekrytoitu saatananpalvojiksi. Ylisen mukaan esimerkiksi nuorten itsetuhoisuus tuskin oli niin ikään pimeiden voimien seuraamista, vaan nuorten yleistä pahoinvointia lama-aikana, jolloin hyvinvointipalveluista leikattiin, aiheuttaen lisää ahdistuneisuutta. Tällaisina aikoina ei ole epätyypillistä, että nuoret etsivät jopa ääriryhmistä vertaisia, jotta kokevat olevansa vähemmän yksin. (kirkkojakaupunki.fi 25.9.2024)

Alkusyksyn therian-ilmioistä keskustelun laannuttua on noussut esiin muitakin kansakuntaa puhuttelevia aiheita. Joidenkin ”leikkelegateksi” kutsumaksi kohuksi nousseet uudet ruokasuositukset saivat ihmiset jopa raivostumaan, kun Helsingin Sanomat uutisoi (hs.fi 5.11.2024), että uusissa suosituksissa kannatettiin leikkeleiden jätettäväksi pois ruokavaliosta kokonaan. Ylen A-studiossa (27.11.2024) uusista ruokasuosituksista keskusteltaessa Peter Östman (kd.) väitti suositusten olevan tehty ilmastosyistä eikä terveysyistä. Työryhmää johtanut professori Maijaliisa Erkkola joutui puolustautumaan näiltä väitteiltä ja painottamaan, että suositukset on tehty nimenomaan terveyden tueksi ja tieteellisen näytön pohjalta. Esimerkiksi juuri Helsingin Sanomien artikkelin kommentteissa puolustettiin omaa lihankulutusta osana elämää, eli enemmän ideologisista syistä, kuin terveysyistä. Kommentteissa kauhisteltiin myös kasvavien lapsien kohtaloa, jos liha jätetään pois.

Aikaisemmin mainittu Inti Chavez Perezin *Respektiä*-kirja (2010) on myös ollut kohun keskellä. Iltalehti kertoi ”seksiraivon” heränneen kirjaan liittyen ja syiksi mainitaan muun muassa teoksen suorapuheisuus ja seksuaalisävytteinen sisältö. Liitteenä on useita viestintäpalvelu X:stä (ent. Twitter) otettuja julkaisuja, joissa kauhistellaan kouluissa jaetun ”opetusmateriaalin” sisältöä. (iltalehti.fi 25.11.2024) Asiasta haastateltiin myös nuoria – 18–35-vuotiaita – ja heidän mielestään sisältö oli ehkä ajoittain turhan graafista, mutta muistelivat myös oman seksuaalikasvatuksensa puutteellisuutta. Yläasteikäisiä ei haastateltu juttua varten. (is.fi, 26.11.2024) Mielenkiintoista on se, että kirjaa jaettiin kouluihin osana lukupakettia jo vuonna 2019, ja kirja on julkaistu ensimmäisen kerran jo vuonna 2010. Kohu syntyi suhteellisen vanhasta materiaalista. Tämä on tietyllä tapaa verrattavissa therian-uutisointiin, sillä konsepti ei ollut Helsingin Sanomien uutisen julkaisun aikaan (20.8.2024) mikään uusi juttu.

5 Päätelmät

Vaikuttaa, että monella on niin sanotusti mennyt puurot ja vellit sekaisin. Vaikka en varsinaisesti keskittynyt kommentteihin juuri tietosuojasyistä, nostan esille kuitenkin sen, että useat kommentoijat ilmaisevat mielipiteensä siitä, että ilmiössä on kyseessä nimenomaan lapsien identiteetti. Jos artikkelissa sanotaan lapsen “identifioituvan” sudeksi, tämä otetaan todisteena siitä, että lapsi todella kokee olevansa susi. Tekstien kirjoittajat tekevät omat sanavalintansa, eikä monessa artikkelissa nouse esiin sitä, että juttua varten olisi esimerkiksi haastateltu lapsia, jonka pohjalta artikkeleihin olisi koottu vaikkapa jokin tietopaketti. Näin heidän identiteetistään tehdään omia tulkintoja ja johtopäätöksiä, jotka lavennetaan absoluuttisiksi totuuksiksi lukijoiden silmissä. Tämä luo ongelmallisen asetelman, jossa (usein alakouluikäisten) lapsien rajallista sanavarastoa käytetään heitä vastaan, tahallisesti tai tahtomatta. Moni lapsi tuskin käyttää sanaa “identifioitua” jo pelkästään siitä syystä, että tällaiset sanat eivät ole heille tuttuja, jolloin he omivat näiden hienojen sanojen merkityksen perustuen siihen, mitä he kuulevat vanhemmiltaan tai muilta isommilta (hs.fi, 5.9.2024).

Lasten strukturoimaton leikki itsessään on kehitykselle ja lapsen sosiaalisten suhteiden rakentamiselle tärkeää, pelkästään jo siitä syystä, että se tuottaa lapselle mielihyvää (Bishop, 2013). Tämän kaltainen retoriikka näkyy joissain teksteissä, mutta myös toista puolta, leikkiä lapsen ”työnä” kannattavia asenteita, esiintyy. Esimerkiksi aineistot, joissa puhutaan juuri maskikielloista, esittävät, ettei lapsien leikkimisen tulisi häiritä oppimista. Tämänlainen asennoituminen teksteissä johdattaa siihen, että therianien leikki on jotenkin perustavanlaatuisesti häiritsevää. Leikki ”vuotaa” luokkahuoneisiin ja koulussa keskittymisen tielle. Leikki on siis toissijaista oppimiselle sen sijaan, että se integroituisi lapsen kehitykseen.

Iltalehden 6.9.2024 julkaistu päätoimittaja Perttu Kauppisen pääkirjoitus kiteyttää hyvin, mistä kohuksi nousseesta therianismista on kyse: ”harmittoman roolileikin sijaan therianeista tuli nopeasti osa jonkinlaista pitkään jatkunutta kulttuurisotaa.” Identiteettiin viittaaminen jatkuvasti aiheutti sen, että rehellisen leikin sijaan therianismissa nähtiin lapsen minäkuvaan liittyvä kehityksellinen vaihe, johon eläimen rooli kietoutui. Siinä, missä lapsi saattaa nähdä roolipelin, aikuiset näkivät yhteiskunnallisen rakenteen. Asioita, joita lapset eivät vielä välttämättä ymmärrä.

Aiheen ongelmallisuutta voi myös tarkkailla siitä näkökulmasta, että kyse on nimenomaan lapsista, jotka eivät ole suoranaisesti suostuneet tähän uutisointiin. Jos esimerkiksi toiset lapset

löytävät aiheesta pilkattavaa, tai vanhemmat ihmiset kauhistelevat sosiaalisessa mediassa therianien läsnäoloa, asettaako tämä lapset potentiaalisesti vaaraan? Suuri osa ihmisistä kuitenkin haluaa rajoittaa lapsien näkyvyyttä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa juuri siksi, että lapsista luvattoman informaation jakaminen saattaa asettaa heidät haavoittuneeseen asemaan, kuten nettikiusaamisen tai häirinnän alaiseksi (Keskin, 2023).

Riippuen tekstistä, asennoituminen therian-aiheeseen saattoi olla vahvasti joko negatiivinen tai positiivinen. Neutraali kirjoitustyyli nousi esiin aineistoin ensimmäisessä tekstissä, Helsingin sanomien artikkelissa (hs.fi, 20.8.2024). Uutismainen kirjoitus jäsenteli ilmiön keskeisimmät piirteet: therian-maskien kieltäminen, therian-termin lyhyt selitys ja että ilmiöön liittyy eläimen leikkiminen (esimerkkinä käytetään kissaa). Teksti ei ota kantaa puolesta tai vastaan, vaan jättää varsinaisen tulkinnan lukijan varaan. Koska therianeja käsittelevät kappaleet on upotettu muun tekstin joukkoon, ei ilman kuvituskuvaa (ks. kuva 1) moni olisi välttämättä kiinnittänyt tekstipätkään ollenkaan huomiota. Artikkelin listamaisesti kertoo muista lapsien keskuudessa esiintyvistä trendeistä, kuten aikaisemmin mainittiin (luku 2.2). Erilaisia superlatiiveja tai kärjistäviä sanavalintoja ei tekstissä esiinny, muuten kun ensimmäisessä lauseessa, jossa sanotaan therian-maskien nousseen ”ilmiöksi asti”. Yleisesti tekstissä puhutaan juuri ilmiöstä, joka tosin saattaa aiheuttaa sen, että lukija kuvittelee therianien olevan laajemmalle levittäytynyt joukko, kun myöhemmissä teksteissä kuitenkin haastatellaan rehtoreita, jotka eivät ole kuulleetkaan therianeista (esim. iltalehti.fi, 6.9.2024).

Aineistoissa vaikuttaa usein unohtuvan se, että therian-ilmiössä on pitkälti kyse lapsista ja nuorista, jotka etsivät omia rajojaan. Keskeistä on, että lapset leikkivät. Toiset kokevat tämän positiiviseksi esimerkiksi yhteisöllisyyden muodostumisen kautta, kun taas toiset suhtautuvat ilmiöön kielteisesti. Näissä teksteissä ongelmiksi nostetaan leikin ”laatu”, sillä therianismiin on sotkettu identiteettikysymyksiä, joilla ei ole varsinaista sidosta therianismiin lapsien kokemana. Identiteettipolitiikkaan viittaamalla saatiin tietynlainen sensaatiomainen aihe aikaiseksi, jonka takia artikkeleihin reagoitiin voimakkaasti. Vähille äänille jäivät itse lapset, joille kokemus on enimmäkseen positiivista.

Pohdinnan aihetta synnyttää myös kysymys yleisesti journalistisesta etiikasta. Onko välttämättä oikein sensaationalisoida näinkin viatonta aihetta, kun lapsien tietynlainen leikkiminen, varsinkin kun haastatellut ammattilaiset eivät näe aihetta huoleen? Artikkeleissa kuitenkin lähestulkoon poikkeuksetta nostettiin jotain positiivisia kokemuksia therian-yhteisöön kuuluvilta, jonka kanssa klikkiotsikointi ei vaikuta yhteensopivalta.

6 Yhteenveto

Suomessa syksyllä 2024 mediassa esiintynyt uutisointi therian-ilmioistä on tyypillistä ilmiöille, joissa jokin käyttäytyminen, tapa tai pukeutumistyyli voidaan liittää johonkin ideologiaan. Uutisointi ilmiöstä kehystettiin pitkälti siten, että therianismissa oli jotain shokeeraavaa ja paljasti näennäisen epäkohdan lapsien koulutuksessa tai käyttäytymisessä. Likaiset sukat ja eläinmaskit pilasivat koulujen ilmapiirin ja lapset identifioituivat nyt eläimiksi ihmisten sijaan.

Kehysanalyysillä sain erotettua kolme pääkehystä: oppiminen ja koulurauha, yhteiskunta ja identiteettipolitiikka ja lapsien oma suhtautuminen therianismiin. Melkein kaikissa aineistoissa oli jonkinlainen pääasiallinen väite jonkun näiden kolmen kehyksen näkökulmasta.

Sanan ”identifioitua” käyttö aiheutti sen, että teksteissä therianeiksi itseään nimittävät lapset tulkittiin jossain todellisuuden ja leikin rajapinnalla ja aineiston mukaan kallistuttiin jompaankumpaan suuntaan. Asiantuntijoiden kuten psykologien mukaan varsinaista hätää ei ollut, kunhan leikki ei häiritse lapsien todellisuudentuntua. Lapset eivät myöskään itse vaikuttaneet tulkitsevansa therianismia muuksi, kun leikiksi suurimmaksi osaksi, ja nuoren iän vuoksi he eivät täysin vaikuttaneet hahmottavan sanan identiteetti merkitystä.

Uutisoinnissa oli paljon yhteneväisyyksiä esimerkiksi vanhoihin kohuihin nuorten keskuudessa villitsevästä satanismista, johon syntipukkia haettiin muun muassa metalli- ja rockmusiikista. Myös jälkeempään tullut kohu *Respektiä*-kirjasta sisälsi vastaavia piirteitä: jonkin ulkoisen vaikuttajan pelätään aiheuttavan nuorison pilalle menemisen, olkoon se satanismi, therianismi tai liian pitkälle menevä seksivalistus. Myös ”leikkelegatessa” oli mukana tietynlainen pelko yhteiskunnan muutoksesta pahempaan. Otsikoihin nostetut asiat voitiin kytkeä jollain tavalla yhteiskunnan ja kansalaisten rappeutumiseen.

Therian-aihe on hyvin vähän tutkittu todennäköisesti juuri sen takia, että se on lapsien keskuudessakin pienen piirin asia. Tulevaisuudessa näkisin mahdollisuuden, että sitä tutkittaisiin lisää esimerkiksi osana lapsien leikkilisiä roolipelejä, kuten ”kodin” leikkiminen tai keppihevostelu. Yleisesti näen mielenkiintoisena tutkia, miten lapsien leikkiin suhtaudutaan jonain muuna, kun leikkinä, kuten therianismin kohdalla identiteettikysymyksenä. Olisi mielenkiintoista tehdä pidempää tutkimusta siitä, miten yleisesti nuorisokulttuuri ymmärretään ja miten siitä uutisoidaan, varsinkin näin digiaikana, jolloin aiheet leviävät salamannopeasti.

Lähdeaineisto

Aarnio, M. 2024. "Käsite oli meille aikuisille aivan uusi" – millainen ilmiö on nuorten keskuudessa suosittu therian? *MTV Uutiset* <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/kasite-oli-meille-aikuisille-aivan-uusi-millainen-ilmio-on-nuorten-keskuudessa-suositu-therian/8941648> viitattu 16.12.2024

Kansanen, M. 2024. Lapset puhuvat kouluissa kieltä, jota aikuisen voi olla vaikea ymmärtää – Tässä ovat tämän hetken trendit, *Helsingin Sanomat* <https://www.hs.fi/suomi/art-2000010633508.html> viitattu 14.12.2024

Saukkonen, E. 2024. Therian-maskit pannaan: Karsikon koulussa oppilaat eivät saa enää käyttää naamioita, *Yle*, <https://yle.fi/a/74-20106426> viitattu 16.12.2024

Rautio, S. 2024. Oululaiskoulu kieltää therianit – rehtori sai tarpeekseen: ”Tunnillakin konttaillaan ja mau’utaan” *Ilta-Sanomat* <https://www.is.fi/perhe/art-2000010670861.html>, viitattu 16.12.2024

Hanhinen, H. 2024. Koulut ovat alkaneet kieltää therian-naamareita – tästä ilmiössä on kyse, *Yle*, <https://yle.fi/a/74-20109599> viitattu 16.12.2024

Mäki-kokkila, E. 2024. Meneekö lasten eläinleikki jo liian pitkälle? Näin vastaa psykologi, *Helsingin Sanomat*, <https://www.hs.fi/pkseutu/art-2000010675111.html>, viitattu 16.12.2024

Kirjonen, L. 2024. Rehtorit linjaavat therian-oppilaista: "Emme me ole täällä eläiminä", *Iltalehti*, <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/0d1ee0ed-e26f-4ae7-a3a6-129d6bfd041> viitattu 16.12.2024

Kansanen, M. 2024. Therian-mopo karkasi pahasti käsistä *Helsingin Sanomat*, <https://www.hs.fi/suomi/art-2000010677736.html> viitattu 16.12.2024

Kilpamäki, H. 2024. Seiko, 15, on therian – Nyt hänellä on painavaa sanottavaa trendi-ilmiöstä, *Iltalehti*, <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/9f9616a8-9886-4540-9302-9b63caf8fb42>, viitattu 16.12.2024

Rautio, S. 2024. Kommentti: Therian-ilmiössä on kyse yksin-kertaisesta, mutta tärkeästä asiasta, *Ilta-Sanomat* <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000010685958.html> viitattu 17.12.2024

Ukkola, S. 2024. Kolumni: Apua, lapseni on susi – Nyt hän vaatii raakaa lihaa kouluruoaksi, mitä teen? *Iltalehti*, <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/29d8700f-9d9a-42df-9b23-ae04e7aada82> viitattu 16.12.2024

Koskela, M. & Viitala, S. 2024. Tällaista on olla therian, *Yle*, <https://yle.fi/a/74-20111140> viitattu 16.12.2024

Kirjallisuus

- Bishop, R. (2013). Go out and play, but mean it: Using frame analysis to explore recent news media coverage of the rediscovery of unstructured play, *The Social Science Journal*, 50:4, 510-520
- David, C.C., Atun, J. M., Fille, E. & Monterola, C. (2011) Finding Frames: Comparing Two Methods of Frame Analysis, *Communication Methods and Measures*, 5:4, 329-351
- Faber, P., Márquez Linares, C. & Vega Expósito, M. (2005): Framing Terminology: A process-oriented approach. *Meta: Journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal*, 50(4). Les Presses de l'Université de Montréal.
- Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Harvard University Press.
- Hamborg, F. (2023). *Revealing Media Bias in News Articles. NLP Techniques for Automated Frame Analysis*. Springer.
- Horsti, K. (2005). *Vierauden rajat: Monikulttuurisuus ja turvapaikanhakijat journalismissa*. Väitöskirja, Tampere University Press.
- Lehtonen, S. (2020). "Oulu on ikään kuin pienoiskoossa Suomi". Oulun seksuaalirikosten käsittely kahdessa Ylen keskusteluohjelmassa. Pro gradu -tutkielma, Turun yliopisto.
- Leppälahti, M. (2002) "Peli on elämää. Etnografiaa roolipelaamisesta," *Lisensiaatintutkimus*, Turun yliopisto.
- Keskin, A., Kaytez, N., Damar, M., Elibol, F. & Aral, N. (2023). "Sharenting Syndrome: An Appropriate Use of Social Media?", *Healthcare*, 11:10, 13-59.
- Pengnate, S.F., Chen, J., Young, A. (2021). "Effects of Clickbait Headlines on User Responses: An Empirical Investigation," *Journal of International Technology and Information Management*: Vol. 30: Iss. 3, Article 1.
- Pöllänen, I. (2021). "Kyynelsilmäinen ministeri on pysäyttävä näky". Katri Kulmunin viestintähankintakohun uutiskehykset. Pro gradu -tutkielma, Turun yliopisto.
- Simmel, G. 1950 [1917]. "Sociability: An Example of Pure, or Formal Sociology." 40–57 teoksesta *The Sociology of Georg Simmel*, toimitus Kurt H. Wolff. New York: Free Press.

Wiio, J. (2006) Media uudistuvassa yhteiskunnassa. Median muuttuvat pelisäännöt. Helsinki: Sitra. <https://www.sitra.fi/julkaisut/media-uudistuvassa-yhteiskunnassa/> (linkki tarkistettu 11.12.2024)

Zerubavel, E. (2024). Frame Analysis: Erving Goffman and the Sociocognitive Organization of Experience. *Symbolic Interaction*, 47:4, 525–537

Tieteen termipankki, Terminologiaoppi:kehysanalyysi

<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Terminologiaoppi:kehysanalyysi>. Viitattu 9.12.2024

Verkkolähteet

Ukkola, S. 2024. Kolumni: Banaania kurkkuun ja porkkanaa peppuun – Miksi koulu tyrkyttää tällaista saastaa 12-vuotiaille? <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/44cc6f9c-2a43-437d-8143-51e7abcb588e> viitattu 11.12.2024

Tiihonen, P. 2024. Katri Ylinen varoi lapsena metsää, jossa saatananpalvojen kerrottiin naulaavan oravia puihin – tietokirjassaan hän jäljittää totuutta satanisteista. *Kirkko ja kaupunki*, <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/katri-ylinen-varoi-lapsena-metsaa-jossa-saatananpalvojen-kerrottiin-naulaavan-oravia-puihin-han-jaljittaa-tietokirjassaan-totuutta-satanisteista> viitattu 12.12.2024

Lepistö, S. 2024. Seksiraivo heräsi yläkouluille jaetusta valistuskirjasta – ”Sairasta, pimeää ja oksettavaa” *Iltalehti*, <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/ee7e74fe-b0ea-455e-9a9c-bdfb0059b947>, viitattu 16.11.2024

Kauppinen, P. 2024. Pääkirjoitus: Lasten pitää saada leikkiä eläimiä, mutta leikkiä on vaarallista kutsua identiteetiksi, *Iltalehti*, <https://www.iltalehti.fi/paakirjoitus/a/8cc904b7-1c2c-461b-b9e3-c27313d0c740> viitattu 16.12.2024

Jergoff, M. 2024, Seksioppaasta nousi kohu – nyt puhuvat nuoret, *Iltä-Sanomat*, <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000010860434.html> viitattu 15.12.2024

Yle A-studio: Miten lihansyöntiä voidaan vähentää? 2024, juontaja Annika Damström. 27.11.2024, saatavilla <https://areena.yle.fi/1-66931061> viitattu 11.12.2024